

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4 Kiezen voor de oude dag

14 maximumscore 1

- (1) nominale
- (2) inflatie

15 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste benadering is:

- de relatieve prijsstijging $\approx P_{nieuw} - P_{oud} = 113,0 - 108,6 = 4,4\%$ 1
- Het reële inkomen \approx verandering in het nominale pensioeninkomen – de relatieve prijsstijging = $0\% - 4,4\% = -4,4\%$ (oftewel een koopkrachtdaling van afgerond 4%) 1

of

Een voorbeeld van een juiste exacte berekening is:

- de relatieve prijsstijging: $\frac{P_{nieuw}}{P_{oud}} = \frac{113}{108,6} = 1,041$
het prijsindexcijfer (PIC) = 104,1 1
- indexcijfer reëel inkomen (RIC) = $\frac{NIC}{PIC} \times 100 = \frac{100}{104,1} \times 100 = 96,1$
(NIC = nominaal indexcijfer; NIC = 100 omdat de nominale pensioenuitkeringen gelijk zijn gebleven)
Oftewel de koopkracht is gedaald met $100 - 96,1 = 3,9\%$ (oftewel een koopkrachtdaling van afgerond 4%) 1

16 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- De werknemer offert nu consumptie op door premie te betalen 1
- en ontvangt dan later een pensioeninkomen dat hij/zij kan besteden 1

17 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- De inkomsten verschillen per fase in de (individuele) levensloop, bijvoorbeeld van een laag inkomen aan het begin van de carrière tot een hoger inkomen op het hoogtepunt van de carrière, minder inkomsten bij mantelzorgen
en/of
De consumptieve bestedingen van werkenden verschillen per fase in de (individuele) levensloop, bijvoorbeeld meer bestedingen bij kinderen krijgen, een huis kopen 1
- De premie-inleg kan dan mee variëren met het inkomen / met de (individuele) consumptiebehoefte (zodat het besteedbaar inkomen beter past bij de behoeften in die fase van de levensloop) 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

18 maximumscore 2

Voorbeelden van een juiste berekening zijn:

- De deelnemer komt (100%–90%=)10% tekort 1
 - 10% van € 40.000 (het pensioenbedrag van een gelijkspaarder) is € 4.000 1
- of
- Besteedbaar inkomen na pensionering is $\text{€ } 40.000 \times \frac{90}{100} = \text{€ } 36.000$ 1
 - Een gelijkspaarder zou € 40.000 per jaar krijgen, dus het pensioenbedrag dat de deelnemer tekort komt is € 4.000 per jaar 1